

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ
และการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อรทัย ชำนาญกิจ

อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี
คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะ บนเว็บไซต์ของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผย ข้อมูลในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการ เปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะบนเว็บไซต์ ประชากรในการศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย จำนวน 534 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะ มีจำนวนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 375.58 ค่า โดยมีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดในด้านเศรษฐกิจ และเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อม การทดสอบ ความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม พบว่า การเปิดเผยข้อมูล ตามหลักไตรกัปปียะ บนเว็บไซต์ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการศึกษาพบ ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะ

คำสำคัญ : การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะ เว็บไซต์ การกำกับดูแลกิจการ

Corporate Governance

Corporate Governance

Governance

The Relationship between Corporate Governance and Triple Bottom Line Disclosures on Websites: A Case Study of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

Orathai Chamnankij

Lecturer of Department of Accounting,
Faculty of Management Technology,
Rajamangala University of Technology Srivijaya

Dr.Muttanachai Suttipun

Lecturer of Department of Accountancy,
Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University

ABSTRACT

This study provides three objectives that are to investigate the level of Triple Bottom Line disclosures on websites of listed companies in the Stock Exchange of Thailand, to test the different level of disclosures between types of industry, and to test the relationship between corporate governance and the level of Triple Bottom Line disclosures on websites. Population of this study is 534 listed companies in the Stock Exchange of Thailand. As the results, the level of Triple Bottom Line disclosures was 375.58 average words. The most common Triple Bottom Line disclosures were in economic topic, but environmental topic was in the less common disclosures on websites. There is no significant difference of Triple Bottom Line disclosures between industry types. Moreover, there is a positive relationship between size of committee, proportion of external committee, size of company, and the level of Triple Bottom Line disclosures.

Keywords: Triple Bottom Line disclosures, Websites, Corporate Governance

บทนำ

ปัจจุบันแนวคิดการกำกับดูแลกิจการ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เนื่องมาจากบทเรียนที่ได้รับจากกรณีการล้มละลายของบริษัทที่เกิดจากการทุจริตในการดำเนินงานและการปกปิดข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของผู้บริหาร และจากกรณีวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดเศรษฐกิจฟองสบู่ซึ่งส่งผลให้สินเชื่อที่สถาบันการเงินปล่อยให้กับธุรกิจ กลายเป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพส่งผลให้สถาบันการเงินต่าง ๆ ขาดสภาพคล่อง ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศหยุดชะงัก ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้ประกอบการเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น ๆ เป็นวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้การค้า สถาบันการเงินที่ให้อิทธิพลเงินกู้ บริษัทลูกค้า และผู้ถือหุ้นที่เป็นนักลงทุนทั่วไป จากการวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์ถึงสาเหตุของการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ พบว่า เกิดจากการขาดความโปร่งใส และขาดการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสม ขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ ในการที่จะได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างถูกต้อง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

นอกจากนี้ ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนั้นมาจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในด้านข่าวสารข้อมูล (Asymmetric Information) ระหว่างฝ่ายบริหารและเจ้าของของกิจการ (ผู้ถือหุ้น) (Jensen and Meckling, 1976) โดยฝ่ายบริหารจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของกิจการและผลการดำเนินงานได้มากกว่าและดีกว่าฝ่ายเจ้าของกิจการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะกระทบต่อความเชื่อมั่นของเจ้าของกิจการและผู้ลงทุน ทำให้เกิดความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ระหว่างฝ่ายบริหารและเจ้าของกิจการ แต่ปัญหาดังกล่าวสามารถลดลงได้ถ้ากิจการมีการนำหลักการกำกับดูแลกิจการมาใช้ โดยการกำกับดูแลกิจการจะบรรเทาปัญหาความไม่เท่าเทียมกันด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อเพิ่มความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ รวมทั้งขจัดความขัดแย้งกันระหว่างตัวการและตัวแทนของกิจการ

เป้าหมายหลักของการกำกับดูแลกิจการคือ การกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้เกิดคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มแก่กิจการ ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หมายรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตามหลักไตรภาคีที่ถูกต้องที่ถูกต้องทำขึ้นเพื่อรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เนื่องจากกำไรของกิจการอาจไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่สูงสุดในการแสดงมูลค่าความมั่นคงของกิจการ แต่นโยบายกำหนดเป้าหมาย ตลอดจนกลยุทธ์ของกิจการในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียจะสร้างผลกำไรควบคู่กับการเจริญเติบโตในลักษณะของการได้ประโยชน์ทุกด้านโดยทั้งชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมก็ได้รับการสนับสนุนและฟื้นฟูให้เติบโตแข็งแรงไปพร้อมกับกิจการ ซึ่งกิจการเองก็จะได้รับการสนับสนุนที่ดีกลับมาเช่นกัน (มีทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรภาคีที่ถูกต้องนั้น ถือเป็นกรอบแนวคิดทางการบัญชีการเงินสมัยใหม่ที่กำหนดให้กิจการมุ่งผลการดำเนินงานใน 3 ด้านคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Elkington, 1997) ซึ่งเปลี่ยนเป้าหมายของกิจการจากเดิมที่เป็นการสร้างกำไรสูงสุด มาเป็นการสร้างความมั่งคั่งสูงสุดที่กิจการจะไม่ได้ทำธุรกิจเพื่อตนเอง แต่ถือว่ากิจการเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นกิจการต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และความคาดหวังของสังคม ในปัจจุบันหลายประเทศมีการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรภาคีที่ถูกต้องซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา และญี่ปุ่น (Ho and Taylor, 2007, Kolk et al., 2001)

อย่างไรก็ตามการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรภาคีที่ถูกต้องในประเทศไทยยังมีอยู่น้อยมาก โดยส่วนใหญ่งานวิจัยที่เกิดขึ้นมักจะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการเพียงด้านเดียว และการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ตัวอย่างเช่น การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม หรือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรภาคีที่ถูกต้องส่วนใหญ่มักศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ รายงานประจำปี รายงาน 56-1 และ

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รายงานอื่น ๆ (Suttipun, 2012) แต่มีงานวิจัยจำนวนน้อยมากที่ใช้สื่อเว็บไซต์ของกิจการทำการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะสะดวก รวดเร็ว และสามารถใช้ข้อมูลได้ตลอดเวลา อีกทั้งบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ดังนั้นผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะของบริษัทในปัจจุบันว่ามีการเปิดเผยข้อมูล ตามหลักไตรกัปปิยะมากน้อยเพียงใด ในแต่ละอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลต่างกันหรือไม่ และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาหรือนำไปพิจารณาในการจัดทำแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ เพื่อให้บริษัทมีแนวทางในการจัดทำรายงานที่ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ซึ่งนิยมใช้ในการวิจัยคือ ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory) และทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

1. ทฤษฎีความชอบธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรมเป็นการอธิบายถึงอำนาจในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลของบริษัทสำหรับการดำเนินธุรกิจว่าแท้จริงแล้ว บริษัทได้รับสิทธิและอำนาจนั้นมาจากสังคมในลักษณะที่เป็นใบอนุญาตชั่วคราว ภายใต้เงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจของบริษัทต้องตรงตามความคาดหวังของสังคมโดยรวม (Cormier and Gordon, 2001) เช่น สินค้าและบริการสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่สังคมได้หรือไม่ ในเชิงของความรับผิดชอบต่อสังคมก็คงยังไม่เพียงพอต้องมีการมองย้อนกลับไปถึงธรรมาภิบาลของบริษัทว่า กระบวนการดำเนินธุรกิจมีผลกระทบต่อสังคมหรือไม่ มีการทำนุบำรุงสังคมในวงกว้างหรือไม่ ซึ่งสังคมจะทำการตรวจสอบอยู่เสมอ ดังนั้นความเจริญก้าวหน้าหรือความอยู่รอดของบริษัทจึงอยู่ที่บริษัทได้ดำเนินการตรงตามสิ่งที่สังคมคาดหวังมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ Cormier and Gordon (2001) ได้มีการชี้แนะถึงสิ่งที่องค์กรสามารถปฏิบัติ เพื่อให้การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรนั้นชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่

1. องค์กรต้องปรับผลลัพธ์ เป้าหมาย และวิธีการในการปฏิบัติให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย
2. องค์กรต้องมีการติดตามข่าวสารในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคม เพื่อให้วิธีการปฏิบัติ ผลที่ได้รับ และมูลค่าขององค์กรสอดคล้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย
3. องค์กรต้องพยายามสื่อสารและแสดงให้สังคมได้เห็นถึงสัญลักษณ์ คุณค่า หรือประเพณีขององค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมาย

องค์กรที่ต้องการอยู่รอดต่อไปในสังคมจะต้องดำเนินกิจกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมายและพยายามเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ โดยความสมัครใจ เพื่อพิสูจน์ให้สังคมเห็นว่าองค์กรเป็นพลเมืองดีของสังคมและเป็นหลักประกันว่าองค์กรจะสามารถดำเนินธุรกิจและอยู่รอดต่อไปได้ในสังคม (Guthrie and Parker, 1989)

ดังนั้นทฤษฎีความชอบธรรมจึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่ออธิบายว่าบริษัทจะอยู่รอดในสังคมได้นั้น บริษัทจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะด้วยความถูกต้องชอบธรรม เพื่อเป็นการพิสูจน์ให้ผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างจริงจัง และเป็นการทำให้บริษัทอยู่รอดต่อไปในสังคมอย่างยั่งยืน และอธิบายถึงระดับในการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2. ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมุ่งเน้นนโยบายของบริษัทที่สร้างผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท อาทิเช่น ลูกค้า พนักงาน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่แข่ง ภาครัฐ และชุมชน แนวคิดนี้มองว่าบริษัทมีภาระที่จะต้องตอบสนองความต้องการให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของตนหรืออีกนัยหนึ่ง แนวคิดนี้เป็นเรื่องการจัดการผู้มีส่วนได้เสีย โดยพิจารณาความต้องการ ความสนใจ และผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการดำเนินงานของบริษัท เพราะบริษัทจะสามารถดำรงอยู่และดำเนินกิจการเจริญก้าวหน้าหรือล่มสลาย ถือเป็นความชอบธรรมของผู้ที่ผู้มีส่วนได้เสียกับบริษัทเป็นผู้กำหนด (Cormier and Gordon, 2001) นอกจากนี้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียยังขยายความเข้าใจถึงธรรมชาติของบริษัทที่ควรพิจารณาผู้มีส่วนได้เสียใหม่ในมุมมองที่กว้างกว่าเดิม โดยบริษัทได้รับการคาดหวังให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ดูแลผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น รวมทั้งสนใจดูแลผู้มีส่วนได้เสียที่นิ่งเงียบ เช่น ชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม

โดยมุมมองจากแนวคิดนี้มุ่งไปยังนโยบายของบริษัทที่จะสร้างผลกระทบให้เกิดแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ซึ่งโดยบริษัทมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายการดำเนินงานของบริษัท เพราะการที่บริษัทจะสามารถดำรงอยู่ด้วยความเจริญก้าวหน้าได้นั้น ถือเป็นความชอบธรรมของผู้มีส่วนได้เสียที่จะเป็นผู้กำหนดอนาคตของบริษัท ดังนั้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่ออธิบายระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะของกิจการ และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะกับการกำกับดูแลกิจการ ในด้านโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ซึ่งประกอบด้วย สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล และในด้านแนวปฏิบัติของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การคว่ำตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ:

แนวคิดตามหลักไตรกัปปิยะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการดำเนินงานของกิจการทั้งที่เป็นทางการเงินและไม่เป็นทางการเงินผ่าน 3 ประเด็นสำคัญคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยแนวคิดนี้ถูกจัดทำขึ้น เพื่อการเปิดเผยข้อมูลทั้งที่เป็นทางการเงินและไม่เป็นทางการเงิน โดยแนวคิดนี้เปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับเป้าหมายของกิจการจากการสร้างกำไรสูงสุดเป็นการสร้างความมั่งคั่งสูงสุด โดยกิจการไม่สามารถตอบสนองเพียงความต้องการของกิจการเองแต่กิจการต้องทำธุรกิจตามความคาดหวังของสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียด้วย ซึ่งผลของการเปลี่ยนเป้าหมายใหม่นี้จะทำให้กิจการเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยผลกำไรของกิจการที่เกิดขึ้นจะควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตในลักษณะของการได้รับผลประโยชน์กับทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ (มีทนชัย สุทธิพันธุ์, 2556)

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะบนเว็บไซต์ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Elkington (1997) เป็นผู้พัฒนาแนวคิดตามหลักไตรกัปปียะ เพื่อหาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการดำเนินงานของกิจการทางการเงินและไม่เป็นทางการเงิน โดยการวัดและประเมินผลการดำเนินงานของกิจการทางการเงินผ่านหัวข้อด้านเศรษฐกิจของกิจการจะเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายและมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดไว้ ส่วนการวัดและประเมินผลการดำเนินงานรวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมนั้น Elkington (1997) ได้พัฒนาตัวชี้วัดต่าง ๆ ตามการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจ ซึ่งปัจจุบันมีการปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมแล้ว 3 ฉบับ นอกจากนั้น The United Nations Environmental Program ได้นำแนวคิดนี้ไปกำหนดตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะ ภายใต้หัวข้อ Global Reporting Initiation (GRI, 2008) ถึงแม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะยังเป็นการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ แต่การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวมีตัวชี้วัดซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกันแล้วในปัจจุบันมีกิจการที่นำแนวคิดตามหลักไตรกัปปียะมาใช้ในการดำเนินธุรกิจไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่แสวงหากำไร องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หรือหน่วยงานของรัฐ

การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะในประเทศไทยอาจจะถูกอิทธิพลมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดี เนื่องจากเป้าหมายของการกำกับดูแลกิจการที่ดีส่งผลให้กิจการมีคุณค่าเพิ่ม และมูลค่าเพิ่มทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการเงินและไม่เป็นทางการเงิน เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของกิจการทุกกลุ่ม ไม่เฉพาะแค่ผู้ถือหุ้น และผู้ลงทุนเหมือนในอดีต ซึ่งแนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นสอดคล้องกับแนวคิดตามหลักไตรกัปปียะที่จัดทำขึ้น เพื่อการวัดและประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ รวมทั้งการรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นทางการเงินและไม่เป็นทางการเงิน โดยมีแนวคิดที่ว่า กำไรสูงสุดของกิจการไม่ถือเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดในการวัดและประเมินผลที่จะแสดงถึงความมั่นคง แต่นโยบาย การกำหนดเป้าหมาย ตลอดจนแผนกลยุทธ์ของกิจการในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และความคาดหวังของสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม จะสร้างผลกำไรควบคู่กับการเจริญเติบโตในลักษณะการได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้ง 3 ด้านคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (มีทนต์ชัย สุทธิพันธุ์, 2555)

บททวนวรรณกรรมและสมมติฐานการวิจัย

ความสำคัญและที่มาของการกำกับดูแลกิจการเกิดขึ้น เพื่อบรรเทาปัญหาที่มีผลมาจากการรับรู้ข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือไม่สมบรูณ์ระหว่างผู้บริหารและเจ้าของกิจการ หรือที่เรียกว่า Asymmetric Information โดย Jensen and Meckling (1976) พบว่า ผู้บริหารมีความเป็นไปได้ที่จะตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของตนเอง มากกว่าเพื่อผลประโยชน์ของกิจการ เนื่องจากผู้บริหารนั้นไม่จำเป็นต้องแบกรับต้นทุนของกิจการ ดังนั้นการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำหน้าที่สอดส่องและควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารและเจ้าของกิจการได้

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยในอดีตถึงปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปียะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 3 กลุ่มดังนี้

1. โครงสร้างการเป็นเจ้าของ

สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว

บริษัทส่วนใหญ่ในเอเชียมักจะทำธุรกิจในลักษณะรุ่นต่อรุ่น หรือที่เรียกว่า ธุรกิจครอบครัว โดยมีความเชื่อว่า ธุรกิจแบบครอบครัวไม่ค่อยจะเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมากกว่าธุรกิจที่ไม่ใช่แบบครอบครัว (Lu and Batten, 2001) เนื่องจากกลัวว่าความลับของกิจการจะถูกเปิดเผยสู่สาธารณะ จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ ญัฐวรรณ ศิริธำนันท์ (2550) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของแบบครอบครัวมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมในทิศทางลบ Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะกับสถานะความเป็นเจ้าของแบบครอบครัว ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H1: สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Eng and Mak (2003) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของหลักโดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจในรายงานทางการเงิน Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะกับสถานะความเป็นเจ้าของโดยผู้บริหาร ญัฐวรรณ ศิริธำนันท์ (2550) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของมีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลในทิศทางลบ นวพร พงษ์ตันกุล (2546) พบว่า การถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหารไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลทั้งแบบสมัครใจและการปฏิบัติตาม ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H2: สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต Suttipun (2012) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกับสถานะความเป็นเจ้าของโดยชาวต่างประเทศ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) พบว่า การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โชติญาณ หิตาพงศ์ (2549) พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H3: สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Eng and Mak (2003) พบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของหลักโดยรัฐบาล เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Balal (2000) ซึ่งทำการศึกษากการเปิดเผยข้อมูลในประเทศบังคลาเทศ พบว่า บริษัทเอกชนมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีมากกว่าบริษัทของภาครัฐ ส่วน Brammer and Pavelin (2006) พบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของโดยมีสัดส่วนการถือหุ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนใหญ่โดยรัฐบาลคือ การถือหุ้นในธุรกิจโดยภาครัฐหรือองค์กรของรัฐ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H4: สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ

ขนาดของคณะกรรมการบริษัท

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Buniamin et al. (2008) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม สุขลธา บุพการะกุล (2551) พบว่า ตัวแปรที่ใช้แทนการกำกับดูแลกิจการมีเพียงขนาดคณะกรรมการของบริษัทเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ผลการศึกษาของ Cheng and Courtenay (2006) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H5: ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Kathyayini et al. (2012) พบว่า คณะกรรมการที่เป็นอิสระมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิธ ภูมิวัฒน์ (2553) พบว่า โครงสร้างกรรมการอิสระเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจ ในขณะที่ Ho and Wong (2001) พบว่า ไม่สามารถยืนยันความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคณะกรรมการที่เป็นอิสระและระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ แต่ผลการศึกษานี้แนะนำการมีสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระสูงกว่า จะเป็นการเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจของบริษัท ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H6: สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ นวพร พงษ์ตัณกุล (2546) พบว่า การรวมหรือแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สิทธิธ ภูมิวัฒน์ (2553) พบว่า การแยกกันของประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัท Cheng and Courtenay (2006) พบว่า การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการใหญ่จะไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ Ho and Wong (2001) พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H7: การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Ho and Wong (2001) พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ศนิพร จันทรสถาพร (2546) พบว่า ปัจจัยด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีล้วนมีความสำคัญในการที่จะช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากความชัดเจนและความพอเพียงในอำนาจหน้าที่ที่คณะกรรมการบริษัทมอบให้คณะกรรมการตรวจสอบก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลักดันและเสริมสร้างให้แนวทางการกำกับดูแลกิจการเกิดผลในทางปฏิบัติได้ เมธาวิ อ่อนรู้ที่ (2557) พบว่า ลักษณะองค์ประกอบคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระไม่มีอิทธิพลต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H8: ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ตัวแปรควบคุม

ขนาดของกิจการ

ณิขวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2552) พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่มีความพร้อมและศักยภาพมากกว่า อีกทั้งกิจการใหญ่นั้นมีจำนวนกิจกรรมทางสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่มากกว่ากิจการขนาดเล็ก จึงถูกเฝ้ามองจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย และมีความคาดหวังจากสังคมมากกว่ากิจการขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Eng and Mak (2003) และ Buniamin et al. (2008) ที่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างลักษณะของธุรกิจที่เกี่ยวกับขนาดของกิจการ กับการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานคือ

H9: ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ประเภทของอุตสาหกรรม

จากการศึกษาในอดีตที่เกี่ยวข้อง จอมขวัญ รัชตะวรรณ (2549) พบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมาก อาทิ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เช่น อุตสาหกรรมบริการ ซึ่งสอดคล้องกับ Suttipun (2012) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอุตสาหกรรมกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม Choi (1999) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอุตสาหกรรมกับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานคือ

H10: ประเภทของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประชากรในการวิจัยคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหมด 8 กลุ่มอุตสาหกรรม รวมทั้งหมด 534 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ทั้งนี้ไม่รวมบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น นอกจากนี้ยังไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการด้วย เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มอุตสาหกรรมได้ชัดเจน จากประชากรทั้งหมดผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีโควตาและวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาทั้งหมด 229 บริษัท ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ตารางสรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	46	20	3.75
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	142	61	11.42
กลุ่มธุรกิจการเงิน	58	25	4.68
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	41	17	3.18
กลุ่มทรัพยากร	33	14	2.62
กลุ่มเทคโนโลยี	39	17	3.18
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	82	35	6.56
กลุ่มบริการ	93	40	7.49
รวม	534	229	42.88

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัท โดยการนับจำนวนคำตามวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของแต่ละรายการที่กำหนดโดยใช้เว็บไซต์ของบริษัทที่ถูกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ภาคภาษาไทย) การนับคำดังกล่าวถูกใช้เพื่อการนับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกำกับปิยะบนเว็บไซต์ของกิจการกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการเก็บข้อมูลที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษดังกล่าวเคยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตศึกษามาก่อน อาทิ Choi (1999) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เป็นทางการเงินในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศเกาหลีใต้ โดยการเก็บข้อมูลแบบนับคำภาคภาษาเกาหลี ส่วน Balal (2000) เก็บข้อมูลโดยการนับคำภาคภาษาบังกลาเทศ เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี Suttipun (2012) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกำกับปิยะของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากการนับคำภาคภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์และพัฒนากระดาษจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) และ พชรภรณ์ ชดช้อย (2557) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของบริษัท และส่วนที่สองเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI) Version 3.1 (2008) รวมทั้งสิ้น 60 รายการ โดยมีวิธีที่ใช้ในการวัดข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ตารางแสดงวิธีที่ใช้ในการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	วิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่า
สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว	ร้อยละของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีนามสกุลเหมือนกันต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (สุชลธา บุพการะกุล, 2551)
สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหาร	ร้อยละของการถือหุ้นโดยผู้บริหารของบริษัทต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (Eng and Mak, 2003)
สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	ร้อยละของผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (อลิศรา ผลาวรรณ, 2547)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล	ร้อยละของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาลต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด (Eng and Mak, 2003)
ขนาดของคณะกรรมการบริษัท	จำนวนคณะกรรมการบริษัท (Buniamin et al, 2008; Cheng and Courtenay, 2006)
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	ร้อยละของคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด (เมธาวดี อ่อนรู้ที่, 2557)
การคว่ำตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) ประธานกรรมการและประธานกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลคนเดียวกัน 0) ประธานกรรมการและประธานกรรมการผู้จัดการไม่เป็นบุคคลคนเดียวกัน (Gul and Leung, 2004)
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	ร้อยละของคณะกรรมการตรวจสอบที่ไม่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริษัทต่อคณะกรรมการทั้งหมด
ขนาดองค์กร	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) Set 100 0) Non Set 100 (พัชราภรณ์ ชดช้อย, 2557)
ประเภทอุตสาหกรรม	ตัวแปรหุ่นจำลองแทนโดย 1) อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง 0) อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (Suttipun, 2012)

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหา และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัมปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัท การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test) ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัมปิยะระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร ถูกใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัมปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการศึกษา

การศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ การทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลระหว่างประเภทอุตสาหกรรมที่ต่างต่างกัน และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัทในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2557 จำนวน 229 บริษัท ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ 3 หัวข้อดังนี้

1. ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากตารางที่ 3 การแสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน 17 หัวข้อ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 8 หัวข้อคือ ข้อมูลทั่วไป ลูกค้า ผู้ส่งวัตถุดิบ แรงงาน ผู้ลงทุน/เจ้าหนี้ สาธารณะ การลงทุน และอื่น ๆ ด้านสังคม ประกอบด้วย 5 หัวข้อคือ ข้อมูลทั่วไป แรงงาน โอกาสและสิทธิมนุษยชน ลูกค้าและชุมชน และจริยธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 หัวข้อคือ ข้อมูลทั่วไป พลังงาน น้ำ และวัตถุดิบ การจัดการของเสียและมลภาวะ และด้านอื่น ๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าภาพรวมของการเปิดเผยข้อมูลทั้งสามด้าน มีจำนวนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 375.58 ค่า โดยมีการเปิดเผยในหัวข้อลูกค้าด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 1,966.12 ค่า รองลงมาคือ ข้อมูลทั่วไปด้านสังคม จำนวน 1,408.03 ค่า และน้อยที่สุดคือ หัวข้อผู้ส่งวัตถุดิบด้านเศรษฐกิจ จำนวน 1.62 ค่า

ตารางที่ 3: ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ

การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ	Mean	S.D.
ด้านเศรษฐกิจ		
ข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจ	420.90	396.46
ลูกค้า	1,966.12	3,924.67
ผู้ส่งวัตถุดิบ	1.62	13.05
แรงงาน	15.16	74.44
ผู้ลงทุน/เจ้าหนี้	39.28	97.84
สาธารณะ	154.07	651.44
การลงทุน	532.95	609.06
ด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ	5.28	79.83

ตารางที่ 3: ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ (ต่อ)

การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ	Mean	S.D.
ด้านสังคม		
ข้อมูลทั่วไปด้านสังคม	1,408.03	2,450.67
แรงงาน	69.64	217.94
โอกาสและสิทธิมนุษยชน	96.02	322.89
ลูกค้าและชุมชน	1,150.69	4,106.78
จริยธรรม	107.37	307.46
ด้านสิ่งแวดล้อม		
ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม	252.71	671.26
พลังงาน น้ำ และวัสดุพิษ	87.93	294.99
การจัดการของเสียและมลภาวะ	73.19	326.37
ด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ	3.89	47.25
จำนวนค่าเฉลี่ยรวม	6,384.83	7,738.51

2. การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะของบริษัทในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test) ผลการศึกษา พบว่า ค่าสถิติด้านเศรษฐกิจมีค่าเท่ากับ 0.023 ด้านสังคม มีค่าเท่ากับ 0.537 ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.088 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตารางที่ 4: ความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ

ประเภทอุตสาหกรรม		เศรษฐกิจ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	รวมเฉลี่ย
กิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง	Mean	2,339.72	2,498.17	643.81	322.45
	S.D.	2,612.45	5,864.66	1,434.69	427.21
กิจการที่ส่งผลกระทบต่อต่ำ	Mean	3,478.49	2,975.61	320.21	398.49
	S.D.	4,893.79	5,132.42	924.50	466.19
รวม	Mean	3,135.36	2,831.75	417.71	375.58
	S.D.	4,360.17	5,355.00	1,109.99	455.21

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมแสดงให้เห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การศึกษาครั้งนี้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวก่อนการวิเคราะห์สมการถดถอยหลายตัวแปร โดยการทดสอบการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันในตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ และสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ในทางกลับกันสัดส่วนการถือหุ้นโดยครอบครัว และสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ

ตารางที่ 5: การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ขนาดของกิจการ	1	.156*	.350*	.120	.129	-.058	.119	.030	.144*	.201**	.299**
ประเภทอุตสาหกรรม		1	.051	.103	.055	.043	.225**	.008	.026	.038	.077
ขนาดคณะกรรมการ			1	.133*	.222**	.008	-.214*	-.270**	.115	.220**	.320**
สัดส่วนกรรมการอิสระ				1	.026	.033	.014	-.011	-.106	.269**	.179*
ความเป็นอิสระกรรมการ					1	.023	.063	.129	.026	-.067	-.049
กรรมการตรวจสอบ						1	.058	.049	-.046	.013	-.012
สัดส่วนถือหุ้นครอบครัว							1	.519**	.312*	-.159*	-.189**
สัดส่วนการถือหุ้นผู้บริหาร								1	-.039	-.146*	-.140*
สัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติ									1	.019	.140*
สัดส่วนการถือหุ้นรัฐบาล										1	.057
การรายงานไตรกัปปิยะ											1

*Significant at 0.05 level, **Significant at 0.01 level

จากตารางที่ 6 (Model A) แสดงผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ซึ่งใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร ผลการศึกษา พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ กล่าวคือ มีผลทำให้การเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูลบนเว็บไซต์ของบริษัทในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการ

กำกับดูแลกิจการกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล

ตารางที่ 6: การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร

Variable	Expected direction	Model A	Model B
Constant		-.942 (.347)	-.398 (.691)
ขนาดของคณะกรรมการ	+	4.796 (.000**)	3.877 (.000**)
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	+	2.288 (.023*)	2.317 (.021*)
การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่	-	.293 (.769)	.539 (.591)
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	+	-.068 (.946)	-.267 (.790)
สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว	-	-1.540 (.125)	-1.227 (.221)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร	-	-.256 (.798)	-.265 (.791)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	+	1.274 (.204)	.971 (.333)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล	-	-1.022 (.308)	-1.650 (.100)
ขนาดของกิจการ	+		2.937 (.004**)
ประเภทอุตสาหกรรม	+		.934 (.351)
R Square		.144	.186
Adjusted R Square		.113	.140
F-value		4.628**	4.104**

*Significant at 0.05 level, **Significant at 0.01 level

จากตารางที่ 6 (Model B) แสดงผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ภายใต้อิทธิพลของลักษณะเฉพาะกิจการ ซึ่งใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปร (Multiple Regression Model) ผลการศึกษา พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ มีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล ส่วนลักษณะเฉพาะกิจการที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะคือ ขนาดของกิจการ ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ กิจการขนาดใหญ่ (Set 100) มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ของบริษัท แต่ประเภทอุตสาหกรรมไม่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 7: การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบหลายตัวแปรด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม

Variable	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม
Constant	.792 (.429)	1.279 (.202)	.237 (.813)
ขนาดของคณะกรรมการ	2.627 (.009**)	3.291 (.001**)	.177 (.859)
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	1.876 (.042*)	1.424 (.156)	1.863 (.045*)
การควมตำแหน่งของประธานคณะกรรมการและผู้จัดการใหญ่	.981 (.328)	1.545 (.124)	.210 (.834)
ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ	-.880 (.380)	.283 (.777)	.345 (.731)
สัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว	-1.241 (.216)	-.227 (.821)	-2.296 (.023*)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยผู้บริหาร	.405 (.680)	-.516 (.606)	-.952 (.342)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ	1.319 (.189)	.287 (.775)	-.028 (.978)
สัดส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรัฐบาล	-1.078 (.282)	-1.528 (.128)	.370 (.712)
ขนาดของกิจการ	.119 (.905)	3.847 (.000**)	2.088 (.038*)
ประเภทอุตสาหกรรม	1.796 (.054)	.423 (.673)	2.821 (.005**)
R Square	.116	.163	.137
Adjusted R Square	.067	.117	.087
F-value	2.389 (.007**)	3.509 (.000**)	2.852 (.001**)

*Significant at 0.05 level, **Significant at 0.01 level

ตารางที่ 7 ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำตัวแปรควบคุมเข้ามาพิจารณาด้วย ได้แก่ ขนาดของกิจการ และประเภทอุตสาหกรรม ผลการศึกษาพบว่า ด้านเศรษฐกิจพบความสัมพันธ์เชิงบวกกับขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระอย่างเป็นนัยสำคัญ ด้านสังคมพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างเป็นนัยสำคัญระหว่างขนาดของคณะกรรมการ และขนาดของกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะด้านสังคม ส่วนการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างเป็นนัยสำคัญกับสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของกิจการ และประเภทของอุตสาหกรรม นอกจากนี้การศึกษายังพบความสัมพันธ์เชิงลบอย่างเป็นนัยสำคัญระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัวและการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามหลักไตรกัปปิยะด้วยนั้นแสดงให้เห็นว่าการถือหุ้นแบบครอบครัวจะหลีกเลี่ยงหรือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมน้อยกว่ากิจการที่ไม่ได้ถือหุ้นแบบครอบครัว

อภิปรายและสรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัท โดยการนับค่า ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะทั้งสามด้าน มีจำนวนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 375.58 ค่า โดยมีการเปิดเผยในหัวข้อลูกค้าด้านเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 1,966.12 ค่า และน้อยที่สุดคือ หัวข้อผู้ส่งวัตถุดิบด้านเศรษฐกิจ จำนวน 1.62 ค่า เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ในภาพรวมกิจการที่ส่งผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะสูงกว่ากิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง โดยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมมากกว่ากิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูง แต่ด้านสิ่งแวดล้อมกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสูงมีระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า

การทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรม โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent – Sample T-Test) ผลการศึกษา มีเพียงด้านเศรษฐกิจเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมแสดงให้เห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัฐวรรณ ศิริธรรานันท์ (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ให้ผลแตกต่างจากการศึกษาของ ณัฐวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2552) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสนใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกันมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และให้ผลแตกต่างกับการศึกษาของ มัทนชัย สุทธิพันธ์ (2555) ที่พบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล ตามหลักไตรกัปปิยะ ระหว่างบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ บนเว็บไซต์ของบริษัท พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buniamin et al. (2008) Kathyayini et al. (2012) สุขธรา บุพการะกุล (2551) และสิทธ ภูมิวัฒน์ (2553) ส่วนลักษณะเฉพาะกิจการที่ส่งผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะคือ ขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิศรา ผลาวรรณ (2547) และ Eng and Mak (2003) ที่พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เปิดเผยระดับ และความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ในด้านการนำไปปฏิบัติการศึกษาครั้งนี้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะ ในอนาคตให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย อีกทั้งยังมีประโยชน์สำหรับนักลงทุนที่จะนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ โดยใช้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังเป็นประโยชน์ในด้านการเพิ่มองค์ความรู้เป็นฐานข้อมูลสำหรับนักวิชาการและผู้สนใจข้อมูลในการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักไตรกัปปิยะอีกด้วย นอกจากนี้ผลการศึกษาสามารถเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานที่ทำการออกมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล อาทิ คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักโทรกับปิยะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คณะกรรมการสภาวิชาชีพการบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อเป็นการพัฒนาและกำหนดการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและ
ไม่เป็นทางการเงินภายใต้กฎหมายและมาตรฐานที่หน่วยงานกำกับดูแลได้กำหนดไว้

แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาคั้งนี้ยังคงมีข้อจำกัด เนื่องจากการศึกษาคั้งนี้ไม่ได้เน้นที่คุณภาพแต่จะเน้นแต่ปริมาณ
การเปิดเผยข้อมูลตามหลักโทรกับปิยะเท่านั้น และใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงบางส่วนไม่ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด และการ
เก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ ผู้วิจัยไม่ได้รวมถึงไฟล์แนบ ไฟล์ PDF หรือไฟล์รูปภาพต่าง ๆ ของกิจการ เนื่องจากจะเกิดความซ้ำซ้อน
กับการเก็บข้อมูลโดยวิธีอื่น และตัวแปรเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ดังนั้นการศึกษาคั้งต่อไป
ในอนาคต ผู้ศึกษาจะพิจารณาตัวแปรเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการมาศึกษาเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จอมขวัญ รัชตะวรรณ. (2549). การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการ การวิจัยเชิงประจักษ์: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติญาณ หิตะพงศ์. (2549). คุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลใน “คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน” ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวรรณ ศิริธำนันท์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 1(1), 9–16.
- ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). หลักการกำกับดูแลที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. <http://www.set.or.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2557.
- นภาพร พงษ์ตันกุล. (2546). โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรภรณ์ ชดช้อย. (2557). การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท: กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 132, 47–46.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2556). ทางออกของธุรกิจไทยสู่หนทางแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน. วารสารบริหารธุรกิจ, 137, 38–50.
- เมธาวดี อ่อนรู้ที่. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศนิพร จันทรสภาพร. (2546). ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิร ภูมิวัฒน์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชลธา บุพการะกุล. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อลิศรา ผลาวรรณ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

English

- Balal, A.R. (2000). Environmental reporting in developing countries: empirical evidence from Bangladesh. *Eco -Management and Auditing*, 7, 114–121.

ความสัมพันธ์ระหว่างการทำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลตามหลักโตรกับปิยะบนเว็บไซต์ :
กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- Buniamin, S., Alrazi, B., Johari, N., & Rahman, N. (2008). An Investigation of the Association between Corporate Governance and Environmental Reporting in Malaysia. *Asian Journal of Business and Accounting*, 1(2), 65–88.
- Brammer, S., & Pavelin, S. (2006). Voluntary Environmental Disclosures by Large UK Companies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33, 7–8.
- Cheng, E. C. M., & Courtenay, S. M. (2006). Board Composition, Regulatory Regime and Voluntary Disclosure. *The International Journal of Accounting*, 41(3), 262–289.
- Choi, J. S. (1999). An investigation of the initial voluntary environmental disclosures made in Korean semi-annual financial reports. *Pacific Accounting Review*, 11, 73–102.
- Cormier, D., & Gordon, I.M. (2009). An Examination of Social and Environmental Reporting Strategies. *Accounting, Auditing, and Accountability Journal*, 14(5), 587–616.
- Elkington, J. (1997). *Cannibals with Forks- the Triple Bottom Line of Twenty-first Century Business*. Mankato, MN: Capstone.
- Eng, L. L., & Mak, Y. T. (2003). Corporate Governance and Voluntary Disclosure. *Journal of Accounting and Finance*, 46, 1325–1360.
- Global Reporting Initiatives (GRI). (2008). *Sustainable Reporting Guidelines*. Burchell. Routledge, London.
- Gul, F., & Leung, S. (2004). Board leadership, outside directors expertise and voluntary corporate disclosures, *Journal of Accounting and Public Policy*, 23, 351–379.
- Guthrie, J., & Parker, L. D. (1989). Corporate Social Reporting: A Rebuttal of Legitimacy Theory. *Accounting and Business Research*, 19, 343–352.
- Haniffa, R. M., & Cooke, T. E. (2005). The impact of culture and corporate governance on corporate social reporting. *Journal of Accounting and Public Policy*, 24, 391–430.
- Ho, S., & K. S. Wong. 2001. “A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure. *Journal of International Accounting, Auditing & Taxation*, 10(2), 139–156.
- Iu, J., & Bantten, J. (2001). The implementation of OECK corporate governance principles in post-crisis Asia. *The Journal of Corporate Citizenship*, Winter 2001, 47–62.
- Jensen, M. C., & Mecking, W. H. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305–360.
- Kathyayini ,K., Tilt, C. A., & Lester, L. H. (2012). *Corporate governance and environmental reporting: and Australian study*. Emerald Group Publishing Limited, 143–163.
- Suttipun, M. (2012). Triple Bottom Line Reporting in Annual Reports: A Case Study of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand (SET). *Asian Journal of Finance & Accounting ISSN 1946-052X 2012*, 4(1).
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis* (Third edition). Harper & Row, New York.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

- Buppakarakul, S. (2008). *The relationship between corporate governance and firm performance of Thai listed companies in the Stock Exchange of Thailand*. Chiangmai: Chiang Mai University.
- Chantarasataporn, S. (2003). *Factors associated with audit committee effectiveness in corporate governance: an internal auditor's perspective*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Chodchoy, P. (2014). *Sustainable development reporting: a case study of listed companies in the stock exchange of Thailand*. Songkla: Prince of Songkla University.
- Hitapong, C. (2006). *The relationship between firm characteristics and information disclosure in "Management Discussion and Analysis" of listed companies in the Stock Exchange of Thailand*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Onlutee, M. (2013). *The relationship between corporate governance and environmental disclosures in annual reports: a case study of company listed on the market for alternative investment*. Songkla: Prince of Songkla University.
- Pharawan, A. (2004). *The association between firm's characteristics and annual report disclosure level of the companies listed on the stock exchange of Thailand*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Phumiwad, S. (2010). *The relationship between the good corporate governance and voluntary disclosure of companies in the Stock Exchange of Thailand*. Bangkok: Thammasat University.
- Pongtantakul, N. (2003). *Ownership structure and the quality of disclosure of firms listed on the Stock Exchange of Thailand*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Rachatawan, J. (2004). *A comparison of factors that affect the quality of environmental disclosure in manufacturing and service industries: an empirical research of companies listed in the Stock Exchange of Thailand*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Siritanan, N. (2007). Factors effecting on disclosure level of the listed company in the Stock Exchange of Thailand. *Kasetsart Applied Business Journal*, 1(1), 9–16.
- Suttipun, M. (2012). Environmental disclosures in corporate annual reports: a study of top 50 companies listed in the Stock Exchange of Thailand. *Chulalongkorn Business Review*, 132, 47–67.
- Suttipun, M. (2013). The way out of Thai business to sustainable development. *Journal of Business Administration*, 137, 38–50.
- The Stock Exchange of Thailand. (2011). *A good corporate governance for listed companies in the Stock Exchange of Thailand*. <http://www.set.or.th>. 30 September 2013.
- Wichaidist, N. (2009). *Factors influencing corporate social responsibility disclosure: evidence from the Stock Exchange of Thailand*. Bangkok: Kasetsart University.